

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра економіки та менеджменту

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ РОЗВИТОК
СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти та вчених**

м. Одеса, 21 листопада 2025 року

**Одеса
2025**

Організатори: Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра економіки та менеджменту.

Укладачі:

Кібік Ольга Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Котлубай Вячеслав Олексійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Капустян Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія».

Економіко-правовий розвиток сучасної України : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. здобувачів вищої освіти та вчених, м. Одеса, 21 листопада 2025 р. / за ред. д.е.н., проф. О.М. Кібік. Одеса : НУ «ОЮА», 2025. 262 с.

DOI: 10.32837/11300.31015

Думка укладачів може не збігатись з думкою авторів матеріалів. Відповідальність за зміст матеріалу несе автор. Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності несе автор.

Бойко Д.П.	
Вплив цифрових валют та криптоактивів на систему оподаткування і бухгалтерського обліку.....	166
Вишневський О.В.	
Блокчейн-технології як інструмент підвищення прозорості та безпеки облікових даних і транзакцій	170
Карандо М.О.	
Інформаційні технології в бухгалтерському обліку	173
Корчомкіна В.С.	
Методичні аспекти обліку пошкоджених активів в Україні	175
Марченко К.І.	
Хмарні технології бухгалтерського обліку: переваги, ризики та перспективи для українського бізнесу.....	178
Раулець Д.І.	
Застосування штучного інтелекту в підвищенні ефективності податкового контролю	181
Самусевич Д.Р.	
Особливості ведення бухгалтерського обліку та роль бухгалтера в умовах воєнного стану в Україні	184
Сінько К.І.	
Трансформація бухгалтерського обліку й оподаткування під впливом діджиталізації, воєнного стану та інтеграційних процесів	187
Деляєва В.В., Зварич С.А.	
Механізми регулювання офшорних юрисдикцій у контексті міжнародної податкової конкуренції: виклики та перспективи для України після 2022 року	190
Кравчук С.О.	
Проблеми тіньової економіки та шляхи їх мінімізації засобами сучасного обліку й аналітики	194
Павлюченко Д.М.	
Роль податків у формуванні доходів держави та забезпеченні економічного розвитку.....	197
Протеняк С.Є.	
Бухгалтерський облік в умовах воєнного стану	200
Терещина А.С.	
Автоматизація бухгалтерського обліку: виклики та переваги для малого бізнесу.....	203

достовірну інформацію. Крім автоматизації, важливою тенденцією є інтеграція фінансового, управлінського та податкового обліку в єдину інформаційну систему підприємства. Такий підхід забезпечує комплексний контроль над ресурсами, підвищує ефективність управління та сприяє стратегічному плануванню розвитку підприємства. У сучасних умовах цифровізації бухгалтерський облік стає не лише інструментом контролю, але й активним партнером у процесі прийняття управлінських рішень.

Література

1. Жук В.М. Розвиток функцій бухгалтерського обліку. *Облік і фінанси АПК: науково-освітній портал*. 2016. №6. С. 71-76.
2. Любар О. О., Вацілова Н. В., Домбровська В. В. Бухгалтерський облік як основне джерело інформації про прийняття управлінських рішень. *Економіка та суспільство*. 2020. №21. С. 128-136.
3. Мурашко І. С. Бухгалтерський та управлінський облік як основа інформаційного забезпечення управлінської діяльності. *Економіка та суспільство*. 2022. №41. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1569/1510>.
4. Фоменко Т.С., Гачка А.М., Гацько Д.Р., Крутько М.А. Роль та функції бухгалтерського обліку в управлінні підприємством. *Вісник студентського наукового товариства*. 2021. Вип. 1. С. 17-20.

Бойко Д.П.,

здобувачка 2 курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ВАЛЮТ ТА КРИПТОАКТИВІВ НА СИСТЕМУ ОПОДАТКУВАННЯ І БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Цифрові валюти та криптоактиви останніми роками набули значного поширення у фінансових і економічних системах світу. Вони стають альтернативним засобом обміну, інструментом інвестицій та новим джерелом

доходів для фізичних і юридичних осіб. Вплив криптоактивів на систему оподаткування і бухгалтерського обліку є комплексним і багатоплановим, оскільки передбачає нові підходи до визначення доходів, витрат, податкових зобов'язань та обліку майна. У традиційних економічних системах державні органи отримували інформацію про всі фінансові потоки через банківську систему, яка забезпечувала контроль за сплатою податків і точний бухгалтерський облік. Поява криптовалют та децентралізованих фінансових систем ускладнила цей процес, оскільки транзакції можуть здійснюватися без участі банків і часто анонімно, що створює ризики для контролю держави над оподаткуванням.

Криптоактиви, як об'єкт обліку, потребують розробки спеціальних методологій для їхньої оцінки, визначення вартості на дату придбання та продажу, а також фіксації доходів у разі приросту вартості. Бухгалтерський облік криптоактивів передбачає врахування специфіки їхнього обігу, зокрема зміни ринкової ціни, ризиків коливання курсу та наявності активів у різних гаманцях, що може бути як електронними, так і апаратними. Для цілей оподаткування важливим є визначення моменту настання податкового зобов'язання та способу розрахунку бази оподаткування. Податкові органи розробляють спеціальні підходи для обліку операцій із криптовалютами, враховуючи їхню природу як майна, інвестиційного активу або засобу обміну, що дозволяє визначати доходи фізичних і юридичних осіб для сплати податків [1].

В умовах воєнного стану в Україні роль державного регулювання фінансових потоків стає надзвичайно важливою. Законодавство передбачає обмеження на проведення певних операцій із криптоактивами, зокрема заборонено перекачувати криптовалюту за межі країни, оскільки це може створити ризики відтоку капіталу та ускладнити фінансування оборонних потреб держави. Заборона операцій із криптовалютами у воєнний час є тимчасовим заходом, спрямованим на збереження фінансової стабільності та забезпечення ресурсів для оборони. Цей обмежувальний режим накладає додаткові обов'язки на бухгалтерів і фінансових аналітиків в організаціях, оскільки вони повинні враховувати такі обмеження при проведенні операцій і формуванні фінансової звітності [2].

Вплив війни на систему оподаткування і бухгалтерського обліку криптовалют проявляється також у необхідності інтеграції аналітичних інструментів для відстеження транзакцій, забезпечення прозорості фінансових потоків та контролю за виконанням податкових зобов'язань. Податкові органи активно впроваджують цифрові платформи для моніторингу операцій із криптоактивами, що дозволяє оперативно виявляти ризики ухилення від оподаткування та неправомірного використання фінансових ресурсів. Для організацій це означає необхідність ведення більш детального бухгалтерського обліку, включення інформації про обмеження воєнного часу та забезпечення повної відповідності законодавчим вимогам.

Варто зазначити, що розвиток цифрових валют стимулює трансформацію системи оподаткування і бухгалтерського обліку шляхом впровадження нових стандартів оцінки активів, методик розрахунку податків та засобів контролю. Поява децентралізованих фінансових систем, блокчейн-технологій і токенизованих активів зумовлює необхідність адаптації традиційних методів обліку і формування податкових звітів. Бізнес-структури, що здійснюють операції з криптоактивами, повинні впроваджувати внутрішню політику щодо контролю за транзакціями, вести облік за новими стандартами і забезпечувати взаємодію з державними органами для правильного визначення податкових зобов'язань.

Особливу увагу слід приділити правовим аспектам обліку та оподаткування криптовалют у контексті міжнародної практики. Багато держав запроваджують вимоги до декларування операцій із криптовалютами, визначають їх як майно або фінансові інструменти, встановлюють правила сплати податків при купівлі, продажу або обміні активів. Українська практика, з урахуванням воєнного стану, передбачає додаткові обмеження на використання криптовалют у зовнішньоекономічних операціях, що забезпечує контроль за ресурсами та захист національної економіки [3].

Таким чином цифрові валюти та криптоактиви створюють нові виклики для системи оподаткування і бухгалтерського обліку. Вони потребують адаптації законодавства, розробки нових методик обліку, впровадження цифрових

платформ для моніторингу транзакцій та забезпечення прозорості фінансових потоків.

В умовах воєнного стану держава посилює контроль за використанням криптовалют і забороняє їх перекачування за межі країни для збереження фінансової стабільності та забезпечення оборонних потреб. Організації повинні дотримуватися цих правил і забезпечувати правильне відображення операцій у бухгалтерському обліку та податкових звітах.

Цифрові валюти і криптоактиви стають невід'ємною частиною сучасної економіки, формують нові підходи до обліку, оподаткування та управління фінансовими потоками. Вони створюють як нові можливості для інвестицій і розвитку бізнесу, так і виклики для держави у частині контролю та забезпечення фінансової стабільності.

В умовах воєнного стану заборона перекачування криптовалют за межі України є важливим заходом для збереження національних ресурсів і підтримки обороноздатності. Впровадження сучасних цифрових технологій у бухгалтерський облік і систему оподаткування дозволяє підвищити прозорість фінансових операцій, забезпечити ефективне адміністрування податків і адаптуватися до нових економічних умов. Дотримання законодавчих вимог щодо криптоактивів, правильний облік і контроль за транзакціями є запорукою стабільності економіки, забезпечення фінансової безпеки та підтримки оборонного потенціалу держави.

Література

1. Бруханський Р. Ф. Розвиток цифровізації обліку, оподаткування, аналізу і контролю в управлінні підприємствами : монографія. Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка», 2021. 194 с.

2. Бруханський Р.Ф., Спільник І.В. Криптоактиви у системі бухгалтерського обліку та звітності. *Проблеми економіки*. 2022. № 2. С. 145–156.

3. Крупка Я., Окренець В. Криптовалюта як об'єкт обліку і джерело економічних вигод. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2023. № 3. С. 238–251.